

KOVÁCS BALÁZS

KEDVENC VÁROSAM

Ahogy a regényekről szokás azt mondani, hogy minden olvasója más-más könyvet forgat a kezében, úgy igaz ez a településekre is: ugyanazon a helyen senki sem jár. Ha egy községhez kötődünk, legyen az bármilyen aprócska is, olyan elevenen él bennünk, mintha egy fényekben pompázó nagyváros dudáló járművekkel zsúfolt körútja lenne. Bár már régóta nem ott élek, máig szülőfalum utcái azok, ahol a leglassabban haladok végig, annyi emléket cipelve, mint az a száz év körüli vidám bácsi, akinek titka a hosszú sétákban rejlett: minden nap reggeltől fel-alá járta az utcákat, megosztva emlékeit az éppen ráérő járókelőkkel a világháborúkról, tartalmas életéről.

Magyarbél Mátyusföldön, a Kis-Kárpátok alatt, a Kis-Duna felett, Szentcöl pár kilométerre található, a Pozsonyba vezető főút mellett. Több okból is nevezhető határközségnek, hiszen a Csallóköz határán terül el, ami egyben a szlovák-magyar nyelvhatárt is képezi, illetve a második világháború alatt az országhatár is arra húzódott. Erre manapság már csak egy összegraffitizett betonbunker emlékeztet egy termőföld közepén, ami annak idején sokadjára is ugyanolyan varázslatos erővel mozgatta meg gyermekkori fantáziámat.

1719-től itt építtette fel a Csáky család az ország egyik legnagyobb kastélyát. A neves osztrák építész, Fischer von Erlach és fia által tervezett kastély külső és belső elrendezése az év felosztását idézi: 52 helyiségéből 365 ablak nézett az arborétumnak is beillő kastélyparkra. Hét kapun keresztül lehetett megközelíteni. A második világháború során a kastély nagy része leégett, a liget fái

tüzelőként végezték. 1955-ben újították fel, egy ideig szociális otthonként, majd később női elmeógyógyintézetként üzemelt. Jelenleg kihasználatlan, néha egy-egy kulturális rendezvénynek szolgál otthonául. A Szent Kereszt felmagasztalásának szentelt római katolikus temploma 1728-ban a kastélyhoz hasonlóan barokk stílusban épült.

Ugyancsak említésre érdemes a falu szélén keletkezett tó, amelyet a közeli D2-es autópálya miatt bányásztak ki. Tiszta vize, kavicsos, néhol homokos partja nyáron közkedvelt célpontja számos pozsonyi és környékbeli strandolónak, az év többi részében pedig helyi horgászokkal és falubeli sétára vágókkal lehet errefelé találkozni. A sokszínű, kacskaringós út, amely körbe vezet, biciklis versenyek helyéül szolgálva lenyűgözőbb volt, mint bármely Forma 1-es pálya.

Kevés település arculata változik oly tempóban ebben az országban, mint Magyarbél, amely sokak számára csak lakóhely, nem otthon. Lakosainak száma megközelítőleg 2500 fő, ám a tényleges számot csak felbecsülni lehet, mert a kedvezőbb telekárak és a természet közelsége miatt odaköltözött nagyvárosiak közül sokan nem oda vannak bejelentve. Ennek is köszönhető a rendkívüli mértékben fogyó magyarság aránya, mely a XX. század eleje óta 90 százalékról 20 százalékra csökkent. A falu magyar alapiskolája 2005-ben megszűnt, utolsó évfolyamában mindössze öten maradtunk.

Ezért is fontos, hogy szülőfalunk képét magunkban őrizzük, mert ha a helységnevtáblákat le is lehet festeni, azt, amit számunkra jeleznek, nem.

Kiadványunkat támogatta a Szlovák Köztársaság Kisebbségi Kulturális Alapja.

Realizované s finančnou podporou Fondu na podporu kultúry národnostných menšín.